

п'ята покупка здійснюється через торговельні автомати, один торговий автомат припадає на 20-40 осіб. В Європі встановлено понад 5 млн. торговельних автоматів. Вендінг-машини використовуються скрізь: від паркувань до магазинів, і приносять їх власникам колосальний прибуток. Загальний світовий оборот через торговельні автомати становить багато десятки і сотні мільярдів доларів. Автори роботи вважають, що правильне використання досвіду вищеназваних країн, сприяло б значному прибутку і в нашій державі.

Розглянемо переваги цього бізнесу. Основною перевагою, є, звичайно ж, мобільність. Якщо рівень продажів не виправдав ваших сподівань в одному місці, то не складно буде перевезти автомат в інше. Крім того, можливий широкий діапазон систем оплати – можна налаштувати автомат, як на готівку, так і для безготівкових системи оплати. Далі перерахуємо класичні переваги. Це те, що ваші продажі не залежать від настрою продавця, автомат не буде квапити покупця з вибором, не зможе образити його. Автомат не вимагає оплаченої щорічної або декретної відпусток, йому не потрібна обідня перерва. І, головне, автомат не вимагає оплати своєї праці. Саме це й приваблює у вендінговий бізнес усе більше підприємців. Але, купивши один автомат, нехай навіть він буде самим рентабельним, ви навряд чи заробите великі статки. Вийти на прийнятний рівень прибутковості вам дозволить купівля не менш ніж п'яти автоматів. До речі, одна людина, залежно від віддаленості автоматів одне від одного, здатна обслуговувати 10-15 автоматів.

Ну й наостанок, головне у вендінг-бізнесі: Як і у випадку з роздрібними продажами, основним фактором прибутковості буде вірно підібране місце. Таким чином, якщо говорити про сучасний стан справ в нашій країні, то можна сказати, що зараз ринок автоматичної торгівлі практично не заповнений. Перспективи ринку оцінюються як дуже високі. Загалом-то, заробляти можна на всьому. Можна на каві, можна на ковбасі, а можна і на кріслах. Все залежить від того, що вам більше до душі і до душі покупцям ваших товарів або послуг. Головне, – не боятися і пробувати. Успіх – доля тих, хто ризикує і робить, а не просто розмірковує як стати мільйонером.

Література

1. Вендинговий бізнес в Україні: настоящее дело для умных людей// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bizrating.com.ua/16/articles/427/index.html>.
2. «Украинская вендинговая компания» и «СИБА-Вендинг».

Цинканич В.Ю., Соловцова О.П., к.е.н.

ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ У АГРАРНІЙ СФЕРІ

Між кризовими і циклічними явищами в природі, демографії, техніці, економіці, суспільстві, науці і культурі існує зв'язок і певна закономірність. Ці процеси в першу чергу знаходять своє відображення у аграрній сфері, оскільки ведення сільського господарства тісно пов'язане з природними умовами і живими організмами. Сільськогосподарські підприємства мають найбільший період обороту капіталу. Від їх діяльності залежить розвиток переробної, харчової та інших галузей промисловості. Нині 1 грн. виробленої сільськогосподарської продукції забезпечує 12 грн. виробництва продукції в інших галузях. В умовах реструктуризації та переходу суб'єктів господарювання до ринку, знаходження України у Світовій організації торгівлі все гостріше постає проблема підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції та забезпечення фінансової стійкості підприємств. Незначні тенденції стабілізації розвитку галузі не спричинили суттєвих зрушень у підвищенні ефективності виробництва сільськогосподарських організаційно-правових структур, більшість з яких перебувають сьогодні у кризовому стані. Таке становище потребує розробки заходів протидії кризовим явищам, пошуку шляхів і напрямів оздоровлення фінансового стану реформованих сільськогосподарських підприємств. Вирішення даної проблеми можливе за умов розробки теоретичних основ кризових явищ, методичного забезпечення їх діагностики, організації процесів виживання в кризовій ситуації, прогнозування наслідків виникнення стану банкрутства, формування

антикризової програми та організації контролю за її виконанням. Розвиток теорії і практики, пов'язаних із концептуальними положеннями антикризового управління, висвітлені в багатьох працях українських вчених: В.Я. Амбросова, С.С. Бакая, І.А. Бланка, М.Я. Дем'яненко, Й.С. Завадського, А.О. Заїнчковського, М.М. Павловського, В.М. Рабштини, П.Т. Саблука, В.К. Савчука, М.Й. Маліка, В.М. Нелепа, І.І. Лукінова, Л.П. Лігоненко, М.Ф. Кропивка, Л.В. Романової, Є.І. Ходаківського, О.В. Шкільова, В.В. Юрчишина та ін.; і зарубіжних: С.Ю. Глазьева, А.Г. Грязнової, Г.П. Іванова, В.В. Ковальова, В.В. Леонтьєва, С.М. Меншикова, Е. Муглера, А.А. Томпсона, Є.А. Уткіна, Ю.В. Яковця, Г.Б. Юна, Р. Хіта та ін.

Наукові дослідження за вказаною тематикою проводяться в багатьох галузях економіки, але вкрай недостатньо в аграрній сфері. Важливість та необхідність розробки теоретико-методологічних положень антикризового управління сільськогосподарськими підприємствами, впровадження їх у практику господарювання обумовили актуальність дослідження та вибір теми статті.

На сьогодні в аграрному секторі економіки намітилася негативна тенденція в розвитку діяльності сільськогосподарських підприємств. Різко зменшилося виробництво сільськогосподарської продукції, виникла проблема продовольчої безпеки. Понад 50% сільськогосподарських підприємств знаходяться в стані катастрофічної руйнівної кризи та кризи банкрутства. Причинами такого стану є відсутність теоретико-методологічних підходів обґрунтування концепції розвитку аграрного сектора економіки, системи управління розвитком в цілому і антикризовою діяльністю сільськогосподарських підприємств [1].

Процес антикризового управління може включати в себе такі етапи: аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища з виявленням слабких та сильних сторін підприємства (SWOT-аналіз), аналіз бізнес-процесів, розробка антикризової стратегії підприємства. Базою для розробки антикризової програми розвитку підприємства повинні служити результати поточного моніторингу фінансового стану. Вчасно застосований моніторинг фінансового стану підприємства дасть змогу керівникам прийняти правильні та оптимальні управлінські рішення та не допустити підприємству опинитися в кризовому стані [2].

При розробці антикризових заходів, необхідно враховувати стан та прогноз розвитку зовнішнього середовища, забезпечувати їх адекватність і часову відповідність до процесів, що відбуваються за межами підприємства. Такі заходи повинні проводитись щоденно. Якщо криза негативно вплинула на господарську діяльність підприємства та подальше його існування, то розробляють нові стандарти та модель реструктуризації організації з забезпеченням розроблених заходів необхідними ресурсами. Щоб кризу легше було передбачити, ніж ліквідувати, успіх управління кризовими ситуаціями визначається ступенем готовності фірми до потенційних загроз і криз, наявністю необхідних резервів, ефективністю застосовуваних методів управління [3].

Необхідною передумовою запобігання кризових явищ є також оптимізація управлінських рішень, спрямованих на зниження витрат. Такою передумовою є раціональне ведення управлінського обліку на підприємстві. Тобто підприємство повинно забезпечувати своїх кредиторів та інвесторів повною та достовірною інформацією, яка повинна відображатися у фінансовій звітності підприємств. Для подолання кризи та її попередження підприємства агропромислового сектору повинні активно застосовувати досягнення науково-технічного прогресу, що сприятиме збільшенню обсягів виробництва, зниженню собівартості продукції та оновленню засобів виробництва. Така система інноваційного управління підприємством повинна бути спрямована на формування ефективної політики нововведень, що дозволяє йому уникати кризових ситуацій та займати лідируючі позиції у своїй галузі [2].

Значне місце у запобіганні банкрутству аграрних підприємств займає фінансова диверсифікація. Вона полягає у розширенні або частковій зміні асортименту та номенклатури продукції, освоєнні нових напрямів виробництва. При правильному виборі напрямку диверсифікації – забезпечить беззбиткове виробництво [4].

Фінансова диверсифікація здійснюється через застосування підприємством різних видів короткострокових і довгострокових фінансових вкладень, є важливим засобом управління фінансовими ризиками. Підприємства АПК, які здійснюють таку диверсифікацію мають вищу стійкість економіки, що є актуальним в умовах мінливого зовнішнього середовища і прояву кризових явищ: інфляції, неплатежів, низької платоспроможності населення [3].

Справжнім випробуванням для АПК є залучення інвестицій. Сільськогосподарські підприємства отримують незначні дотаційні кошти та аграріям доводиться розраховувати на свої сили. Чекається, що в 2013 р. ці виплати стануть ще менші. Великим агрохолдингам в цьому плані пощастило більше: у них є доступ до більш дешевих кредитів зарубіжних банків, можливість виходу на IPO або випуск облігацій. Дрібним і середнім виробникам щороку переживають непрості часи.

Збитковість аграрних підприємств зумовлює постійну нестачу фінансових ресурсів та обмежує діяльність і розвиток сільськогосподарських товаровиробників усіх організаційно-правових форм господарювання. Подолання кризи та стабілізація ситуації можлива тільки за умови розробки принципів та рекомендацій щодо якісного та прозорого підприємствами аграрного сектору України, дотримання яких підвищить їх інвестиційну привабливість та конкурентоспроможність [4].

Література

1. Бібліотека економіста [Електронний ресурс]: Василенко О.І. Антикризове управління підприємством // Роль людського фактора в кризових ситуаціях. – Електронні дані. – 2005. – Режим доступу: <http://library.if.ua/book/60/4293.html>.
2. Волинський обласний фонд підтримки підприємництва [Електронний ресурс]: Байцим В.Ф. Механізми та інструменти ефективного антикризового управління корпораціями та підприємствами в умовах світової фінансової кризи. – Електронні дані (1 файл). – 2010. – Режим доступу: www.vofpp.lutsk.ua/vofpp/Baitsym_Antikriz.
3. Супіханов Б.К. Про підвищення конкурентоздатності аграрного виробництва в сучасних умовах // Економіка АПК. – 2008. – №5. – С. 3-8.
4. Іванюта С.М. Антикризове управління: Навч. посіб. / С.М. Іванюта. – К.: Центр учбової літератури, 2007.– 288 с.

Чебышева А.В., Задорожный С.С., Жильченкова В.В., к.э.н., доц.
ГВУЗ «Донецкий национальный технический университет»

ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

В статье рассматриваются пути повышения конкурентоспособности предприятия в условиях глобализации. Особое внимание уделяется факторам, имеющим наибольшее влияние на повышение конкурентоспособности с учётом особенностей современного рынка.

Структура международного и национального рынка изменилась. Современный рынок имеет определенные особенности, главной из которых является его включение в процесс глобализации. В глобальной экономике конкурентоспособность означает способность занять наиболее выгодную позицию в постоянно меняющейся маркетинговой среде, формирующейся под влиянием факторов, находящихся за пределами национальной экономики. На первое место в условиях глобализации выходят такие факторы повышения конкурентоспособности, как трудовые ресурсы, соответствующие требованиям международного рынка труда, инновации, соответствие системы качества на предприятии международным стандартам, непрерывное совершенствование реализуемой на внутреннем рынке продукции национальных производителей и расширение их деятельности на международном рынке.

Вопросы формирования глобальной электронной среды как важнейшего ресурса, обеспечивающего развитие экономики, рассматриваются в статье А.С. Гальчинского „Трансрыночные трансформации” [1, с. 4]. Роль Интернета в обеспечении сбытовой деятельности предприятий исследует И. Яровая в статье „Интернет как инструмент продвижения продукции промышленных предприятий” [3]. Вместе с тем, не все аспекты